

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14P/78/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218204929
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2019:2218204929.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Monikou Jakubovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. J., K.. XX. XX. XXXX, bytom Centrum pre deti a rodiny W., so sídlom V. V. XX, XXX XX W., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: matka - Ž. J., K.. XX. XX. XXXX, O. Q. P. W. a otec - neuvedený, o pozastavení rodičovských práv, nariadení ústavnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

I. Súd spája konanie sp. zn. 14P/42/2019 s konaním sp. zn. 14P/78/2018, pričom ďalej sa vedie konanie pod číslom sp. zn. 14P/78/2018.

II. Matke, Ž. J., nar. XX. XX.XXXX sa pozastavuje výkon rodičovských práv a povinností k maloletému U. J., nar. XX. XX. XXXX.

III. Maloletý sa zveruje do ústavnej starostlivosti: Centra pre deti a rodiny W., so sídlom V. V. XX, XXX XX W..

IV. Matka maloletého je povinná platiť výživné na maloletého U. v nevyhnutnej miere mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, počnúc od právoplatnosti rozhodnutia.

V. Súd ustanovuje maloletému U. poručníka: Centrum pre deti a rodiny W., so sídlom V. V. XX, XXX XX W..

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na základe podnetu Centra pre deti a rodiny W. zo dňa 20.05.2019 tunajší súd uznesením 14P/78/2018-57 z 12.07.2019 začal konanie o pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému U. J.. Vec bola následne evidovaná pod sp. zn. 14P/42/2019.

2. Podľa ustanovenia § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v záujme hospodárnosti konania súd spojil na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

3. Vzhľadom ku skutočnosti, že na tunajšom súde sa pod spisovou značkou 14P/42/2019 vedie konanie o pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému U. J., súd v záujme hospodárnosti

konania spojil toto konanie s konaním o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému do spoločného konania vedeného pod spisovou značkou 14P/78/2018 tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

4. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 10P/80/2018-12 z 08.11.2018 bolo III. výrokom začaté konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a to na základe podnetu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 08.11.2018. Uvedené konanie je evidované po sp. zn. 14P/78/2018.

5. Súd vo veci na pojednávaní vykonal dokazovanie jednak výsluchom kolíznej opatrovníčky a jednak sa oboznámil s obsahom pripojených listinných dôkazov, a to: lustráciou matky v registri sociálnej poisťovne, tiež v registri obyvateľov, rodným listom maloletého, správou ÚPSVaR z 21.12.2018 a z 19.02.2019, správou mesta Dunajská Streda, správou Centra pre deti a rodiny Skalica z 15.05.2019, ako aj s obsahom súdnych spisov Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10P/80/18 a 14P/5/2019. Následne sa ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

6. Zo správy ÚPSVaR z 21.12.2018 (čl. 19) je zrejmé, že matka vedie neusporiadaný spôsob života, požíva drogy, o maloleté dieťa sa vôbec nezaujíma, z rodiny sa o dieťa nikto nezaujíma. Maloletý bol hospitalizovaný na detskom oddelení od 20.11.2018 v Dunajskej Strede, na čas potreby. Počas hospitalizácie nemal o neho nikto záujem, nikto ho nenavštevoval a ani telefonicky sa o neho nezaujímal. Dňa 2.1.2019 bol maloletý na lekárskej kontrole v K. G., jeho zdravotný stav je vážny, no momentálne je stabilizovaný a prospieva. Má vážne diagnózy, bude potrebné celoživotné sledovanie. ÚPSVaR zvažoval ústavnú starostlivosť. Výber vhodného zariadenia však bude možný až ku koncu hospitalizácie, kedy budú definované špeciálne potreby dieťaťa.

7. Šetrením ÚPSVaR (čl. 36) bolo zistené, že matka od roku 2015 je vedená v evidencii obyvateľstva s adresou len Mesto Dunajská Streda, teda nemá trvalé bydlisko, matka nemá usporiadané bývanie. Na adrese S. D. XX/XX, ktorú matka udávala úradu je prihlásená jej teta Z. Z.. Matka má okrem U. ešte jedno dieťa, a to D. J., K.. XX.XX.XXXX, o ktorého sa stará pani Z.. Menovaná už podala návrh na zverenie maloletého D. do jej osobnej starostlivosti a z toho dôvodu nemá možnosť si zobrať aj maloletého U.. Dňa 01.02.2019 sa konala prípadová konferencia za prítomnosti matky, ktorá maloletému priniesla plienky, detské utierky a aj oblečenie. Matka sa u sociálnych pracovníčok informovala na zdravotný stav maloletého. Vyjadrila sa, že chce naspäť dieťa a preto spraví všetko, čo je k tomu potrebné. Matke bolo vysvetlené, že bude musieť navštevovať psychiatra kvôli jej zdravotnému stavu a ÚPSVaR bude mesačne žiadať informáciu o návšteve matky psychiatra. Matka s tým súhlasila a uviedla, že vyhľadá psychiatra a bude sa snažiť, aby dostala naspäť svoje dieťa. Matka už viac krát zavolała do CPDR W. a informovala sa o zdravotnom stave maloletého dieťaťa.

8. Zo správy mesta Dunajská Streda (čl. 22) bolo zistené, že matka má evidovaný trvalý pobyt ako bezdomovkyňa, nevlastní žiadny majetok.

9. Na pojednávaní dňa 10.05.2019 kolízna opatrovníčka maloletého navrhla zmenu návrhu na zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti, nakoľko matka stále nemá stále zabezpečené bývanie a maloletý je t. č. dočasne umiestnený v Centre pre deti a rodiny v W.. Na pojednávaní z 12.07.2019 uviedla, že trvá na zmene návrhu, nakoľko u matke nedošlo k žiadnej pozitívnej zmene.

10. Centrum pre deti a rodiny W. z 15.05.2019 (čl. 52) vo svojom vyjadrení uviedol, že súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým, ktorý je na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Dunajská streda od 22.01.2019 umiestnený práve v ich zariadení. Maloletý sa narodil matke závislej na pervitíne a nikotíne v 25. gestačnom týždni ako dieťa extrémne nezrelé, s pôrodnou hmotnosťou 740g, pôrodnou dĺžkou 32 cm. Ide o dieťa s bronchopulmonálnou dyspláziou, rozvojom hyperparathyreózy, dieťa bolo po narodení po dobu 42 dní napojené na umelú pľúcnu ventiláciu, opakovane mu bola podaná transfúzia erytrocytovej masy a pre retinopatiu nedonosených bol u dieťaťa vykonaný operačný zákrok v NÚDCH Bratislava. Nakoľko dieťa naďalej nepospieva, pije veľmi pomaly, grcká, mlieko mu vyteká z úst, nedokáže dostatočne prehĺtať a je potrebné ho dosondovávať, je rehabilitované Vojtovou metódou a dispenzarizované vo viacerých odborných ambulanciách. Z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu bol maloletý posudkovým lekárom UPSVaR Senica, prac. Skalica posúdený ako dieťa vyžadujúce celodennú intenzívnu starostlivosť a rehabilitáciu v Špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou. Na základe uvedeného a z dôvodu nevyhnutnej

potreby zabezpečenia kontinuálnej špecializovanej starostlivosti o maloletého, ktorého matka sa o dieťa v zariadení zaujíma len sporadickými telefonickými kontaktmi navrhli, aby spolu s nariadením ústavnej starostlivosti nad dieťaťom boli matke maloletého odňaté rodičovské práva a povinnosti po dobu výkonu ústavnej starostlivosti u dieťaťa a ako poručník bolo dieťaťu ustanovené Centrum pre deti a rodiny Skalica ako právnická osoba.

11. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/78/2018-56 z 12.07.2019 bola pripustená zmena návrhu, a to nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým.

12. Všetky listiny, ktoré sú obsahom spisu boli doručované matke prostredníctvom úradnej tabule súdu, ako aj úradnej tabule mesta Dunajská Streda. Zároveň bola vždy informovaná počas sociálnej práce o termínoch pojednávania, ako aj možnosti nahliadnutia do spisu. Ani na jedno pojednávanie sa matka nedostavila, hoc vždy bola aj kolíznou opatrovníčkou upovedomená na dôležitosť jej prítomnosti. Súd nezistil žiadny dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, preto s odkazom na ustanovenie § 180 C. s. p. realizoval pojednávanie v jej neprítomnosti.

13. Toho času je maloleté dieťa dočasne umiestnené v Centre pre deti a rodinu v W. v zmysle uznesenia tunajšieho súdu č. k. 14P/5/2019-13 zo 17.01.2019. Maloletý má vážne zdravotné problémy a vyžaduje celodennú špeciálnu starostlivosť pod pravidelným lekársym dohľadom. Matka nevedie usporiadaný spôsob života, je bezdomovkyňa, nie je zamestnaná, je drogovovo závislá. Pri sociálnych prácach s ňou síce tvrdí, že všetko spraví pre to, aby dieťa mohla sama vychovávať, avšak za tak dostatočne dlhú dobu v ničom nenapredovala. O dieťa sa informuje len sporadicky, telefonicky prostredníctvom pracovníkov ÚPSVaR, tvrdiac, že nemá finančné prostriedky ani na telefonáty. Otec maloletého nie je známy. Nikto, ani z blízkosti matky sa o maloletého neinformuje.

14. Podľa § 38 ods. 1 Zákona o rodine, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

15. Najmiernejším zo zásahov do výkonu rodičovských práv a povinností je práve pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností. Hmotnoprávnymi podmienkami pre pozastavenie je existencia závažnej prekážky, ktorá rodičovi bráni vykonávať rodičovské práva a povinnosti, a skutočnosť, že si pozastavenie vyžaduje záujem dieťaťa. Obe musia byť naplnené kumulatívne. Za závažnú prekážku možno považovať dlhodobé odlúčenie od dieťaťa pre štúdium, výkon povolania, zlý zdravotný stav, výkon trestu odňatia slobody a pod. Použitie tohto opatrenia sa neodôvodňuje vinou rodiča, ale záujmami dieťaťa. Preto nie je nevyhnutné, aby súd rodičovské práva a povinnosti pozastavil hoci ich rodič po určitú dobu nemôže objektívne vykonávať. Urobí tak však vždy, ak si to vyžiada záujem dieťaťa.

16. Vzhľadom na najlepší záujem dieťaťa, ktorý potrebuje špeciálnu celodennú starostlivosť a túto starostlivosť matka svojím spôsobom života nie je schopná zabezpečiť, bolo potrebné pozastaviť jej rodičovské práva a povinnosti.

17. Podľa § 39 ods. 2 Zákona o rodine ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

18. Podľa § 39 ods. 4 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

19. Pre prípad, ak súd pozastaví výkon rodičovských práv a povinností obom rodičom alebo jedinému žijúcemu rodičovi, potom v zmysle § 39 ods. 2 ZR ustanoví dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Počas pozastavenia výkonu rodičovských práv a povinností je rodič naďalej formálne nositeľom týchto práv a povinností, avšak nemôže ich vykonávať. Pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností nemá vplyv na existenciu a výšku vyživovacej povinnosti. Táto trvá naďalej a nie je pozastavením dotknutá.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené súd ustanovil maloletému poručníka - Centrum pre deti a rodiny Skalica, nakoľko sám o tento inštitút prejavil záujem, a je aj v záujme maloletého, ktorý je v ich zaradení umiestnené. Ustanovený poručník má potom povinnosť zabezpečovať výchovu maloletého, zastupovať ho a spravovať jeho majetok, v zmysle § 56 ods. 1 Zákona o rodine.

21. Podľa § 54 ods. 1, 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), náhradná osobná starostlivosť, alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery, alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 54 ods. 5 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

23. Výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané, že v predmetnom prípade nariadenie ústavnej starostlivosti je dôvodné. Matka maloletého žije neusporiadaným životom, je bezdomovkyňa, závislá na omamných látkach, nedokáže vytvoriť pre maloletého vhodné výchovné prostredie. Maloletý má vážne zdravotné ťažkosti a vyžaduje celodennú starostlivosť. Otec maloletého nie je známy. Z príbuzenstva matky maloletého, ani z jej okolia neprejavil záujem nikto o maloletého.

24. Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov, alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

25. Podľa § 81 ods. 2 ZR, Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

26. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do toho času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopnosti, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Z dôvodu, že matka je nemajetná, bez zamestnania, preto súd určil výživné v minimálnej výške, a to vo výške 30% zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrené dieťa. Súd uložil matke, aby výživné poukazovala výživné priamo ÚPSVaR. Uvedené súd zväžil vzhľadom ku skutočnosti, že matka je nemajetná, bez príjmu a sociálni pracovníci sú s ňou naďalej v kontakte a je väčší predpoklad na zabezpečenie tejto povinnosti matky. Následne ÚPSVaR bude samozrejme priamo vyplácať výživné zariadeniu, a pre prípad neplatenia výživného matkou, výživné do výšky uloženej povinnosti potom vypláca priamo ÚPSVaR zariadeniu formou náhradného výživného.

28. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

Poučenie:

Proti I. výroku tohto rozhodnutia odvolanie nie je prípustné v zmysle ustanovenia § 355 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Proti ostatným výrokom rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch vyhotoveniach. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení). Podľa štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Podľa § 44 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.